

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на труда и социалната политика

Нормативен акт:

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания

☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

☐ Включен е в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет за:

.....

Лице за контакт: Петя Малакова – началник на отдел „Обществено осигуряване“

Телефон и ел. поща: 02/8119 435

Petya.Malakova@mlsp.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности

Проблем 1 „Констатирано несъответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване“

Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване - КСО (обн., ДВ, бр. 27 от 2026 г.) се въведоха съществени промени в организацията на представителството и защитата на интересите на осигурените лица и получателите на плащания от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания. Законът предвижда създаването на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество, както и прецизиране на функциите на консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

Едновременно с това е изменен моментът на възникване на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване като юридически лица - те възникват от вписването им в регистър БУЛСТАТ. Тази промяна има съществено значение за сроковете и процедурите по конституиране на първия попечителски или консултативен съвет.

Действащата Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, приета с Постановление № 29 на Министерския съвет от 18.02.2005 г. (Наредбата) не отразява настъпилите законови изменения, поради което съществува несъответствие между подзаконовата нормативна уредба и разпоредбите на КСО. Това създава предпоставки за затруднения при практическото прилагане на нормативната уредба и за правна несигурност относно организацията и функционирането на съветите.

На следващо място, глава шеста от Наредбата е посветена на административнонаказателната отговорност. Кодексът за социално осигуряване съдържа цялостна и изчерпателна уредба на административнонаказателната отговорност, включително съставите на нарушенията, приложимите санкции и реда за тяхното установяване и налагане. Поради това запазването на самостоятелни административнонаказателни разпоредби в Наредбата би довело до дублиране на

законовата уредба и до създаване на предпоставки за неяснота относно приложимия санкционен режим. Наред с това, наличието на паралелна подзаконова регламентация крие риск от възникване на несъответствия при бъдещи изменения на КСО, което би могло да затрудни практическото прилагане на нормативната уредба и да накърни принципите на правна сигурност и предвидимост.

Проблем 2: „Недостатъчно ефективно функциониране на съветите“

В практиката се констатира затруднения при конституиране на попечителските съвети и недостатъчна ангажираност на техните членове с изпълнението на функциите им. Констатирани са случаи на забавено определяне на представители, непопълнен състав на съветите или продължителни периоди, през които те не провеждат заседания и не осъществяват дейността си в пълен обем. Това на практика ги ограничава да изпълняват ефективно ролята си на консултативен и контролен механизъм при управлението на пенсионните фондове. Същевременно действащата уредба предвижда сравнително детайлна организация на работата на попечителските съвети, която на практика невинаги съответства на реалната необходимост от тяхното функциониране и създава допълнителна административна тежест за участниците в процеса. Липсата на достатъчна активност от страна на членовете на съветите и ограниченият практически принос на част от осъществяваните дейности поставят под съмнение ефективността на съществуващия модел и необходимостта от запазване на действащата регламентация в нейния настоящ вид. В резултат на това не се постига в пълна степен целта на нормативната уредба за осигуряване на активно участие и представителност на осигурените лица и пенсионерите в процесите по наблюдение и подпомагане дейността на пенсионноосигурителните дружества. В тази връзка е необходимо предприемане на мерки за оптимизиране на регулаторната рамка с оглед повишаване на нейната ефективност, намаляване на административната тежест и осигуряване на по-ясни и приложими правила за функционирането на съветите.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Посочените проблеми не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство или чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблеми 1 и 2, тъй като Наредбата не е приведена в съответствие с измененията в КСО, извършени със Закона за изменение и допълнение на КСО (обн., ДВ, бр. 27 от 2026 г.). В резултат на това подзаконовата регламентация не съответства на новия модел на организация и функциониране на съветите, което създава правна несигурност и затруднения при практическото прилагане на закона.

Процедурата за конституиране на съветите и основанията за прекратяване на мандата на членовете на съветите са уредени в Наредбата, което изключва промяна в реда за тяхното създаване и функциониране без изменения в подзаконовия нормативен акт.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предлаганите изменения в основната си част са обусловени от необходимостта от привеждане на Наредбата в съответствие с разпоредбите на КСО. Измененията в Наредбата са задължителни с оглед осигуряване на съответствие между подзаконовата нормативна уредба и нормативния акт от по-висока степен. Предлаганият проект не е свързан с изпълнението или транспонирането на актове от правото на Европейския съюз.

Към настоящия момент не е извършвана последваща оценка на въздействието на Наредбата.

2. Цели:

В „Анализ на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване“ на Икономическия и социален съвет, приет през 2024 г., се подчертава, че сред ключовите фактори за устойчивостта и ефективното функциониране на реформираната пенсионна система са изграждането на модерна нормативна рамка за допълнителното капиталово пенсионно осигуряване, гарантираща ясни правила за управление на пенсионните фондове, защита на правата на осигурените лица и ефективен държавен надзор. Като съществен елемент от тази рамка анализът изрично посочва необходимостта от осигуряване на представителство и защита на интересите на осигурените лица чрез попечителските съвети във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и консултативните съвети във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване. В този смисъл целите на Наредбата са в пълно съответствие с насоките и препоръките, заложи в посочения анализ. Чрез регламентирането на състава, правомощията и дейността на попечителските и консултативните съвети Наредбата доразвива възможностите за реално участие на социалните партньори и представителите на осигурените лица в процесите по наблюдение и обсъждане на управлението на пенсионните фондове, като по този начин допринася за повишаването на прозрачността, доверието и доброто управление в системата на допълнителното пенсионно осигуряване. Същевременно дейността на попечителските и консултативните съвети представлява важен механизъм за защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите, който допълва системата на държавния надзор и контрол и подпомага постигането на основните цели на пенсионната реформа, свързани с устойчивостта, прозрачността и общественото доверие в пенсионноосигурителната система.

Цел 1: „Осигурено съответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване“

Създаването на ясна и цялостна подзаконова уредба ще гарантира ефективното функциониране на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество, както и адекватно представителство и защита на интересите на осигурените лица и получателите на плащания. Постигането на пълна съгласуваност между разпоредбите на Наредбата и действащата законова рамка относно статута на фондовете и условията за конституиране на попечителските и консултативните съвети ще осигури правна яснота и сигурност.

Цел 2: „Подобрено конституиране и ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети“

Осигуряването на по-ефективен, прозрачен и непрекъснат процес по конституиране и функциониране на попечителските и консултативните съвети чрез ясно разпределение на отговорностите по организацията на процедурите, своевременно уведомяване при настъпване на обстоятелства, засягащи мандата на членовете, и прилагане на механизми за гарантиране на активното участие, добросъвестното изпълнение на задълженията и отчетността на членовете на съветите пред Комисията за финансов надзор и заинтересованите лица ще допринесе за

повишаване на ефективността на тяхната дейност, укрепване на доверието в процесите на представителство и защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите и за по-добро изпълнение на функциите, възложени им по закон.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Пенсионноосигурителни дружества – Към 30 юни 2026 г. в страната осъществяват дейност 10 бр.;
2. Участници във фондове, управлявани от пенсионноосигурителните дружества - Към 30 юни 2026 г. - 5 214 166 бр. лица, в това число:
 - осигурени лица в универсален пенсионен фонд - 4 190 203 бр.;
 - осигурени лица и пенсионери в професионален пенсионен фонд - 338 460 бр.;
 - осигурени лица и пенсионери в доброволен пенсионен фонд - 627 706 бр.;
 - осигурени лица и пенсионери в доброволен пенсионен фонд по професионални схеми - 9905 бр.;
 - пенсионери във фонд за изплащане на пожизнени пенсии - 10614 бр.;
 - лица с разсрочени плащания – фонд за разсрочени плащания – 37 278 бр.
3. Организации на работниците и служителите и на работодателите – 6 бр.
4. Попечителски и консултативни съвети - 8 консултативни съвета и 18 попечителски съвета.
5. Засегнати органи за надзор: Комисията за финансов надзор – в качеството ѝ на компетентен орган за надзор на пенсионноосигурителните дружества.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Констатирано несъответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване“

Вариант 1 „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

Описание:

При този вариант не се предвижда изменение на действащата Наредба, като прилагането на съществуващата подзаконова уредба ще продължи, независимо от настъпилите изменения в КСО. Непредприемането на нормативни действия няма да осигури привеждане на Наредбата в съответствие със законовите разпоредби, поради което установените проблеми ще се запазят. В резултат на това ще продължи съществуването на несъответствия между законовата и подзаконовата уредба, което няма да позволи постигането на поставените цели.

По отношение на Вариант 1 „Без действие“ могат да бъдат посочени следните положителни и отрицателни въздействия върху заинтересованите страни:

Положителни въздействия:

1. Пенсионноосигурителни дружества

Няма да възникнат непосредствени административни разходи, свързани с адаптиране на вътрешни правила, процедури, информационни системи и документация към нови нормативни изисквания. Запазва се текущата организация на дейността без необходимост от допълнителни обучения на служителите и реструктуриране на процеси.

2. Участници във фондове, управлявани от пенсионноосигурителните дружества

За лицата няма да възникнат нови административни задължения или необходимост от предприемане на действия, свързани с промени в нормативната уредба. Запазват се познатите процедури и ред за упражняване на права по осигуряването.

3. Организации на работниците и служителите и на работодателите

Няма да е необходимо преразглеждане на вътрешни становища, политики и информационни материали във връзка с промени в подзаконовата уредба. Не възникват допълнителни организационни и ресурсни ангажименти, свързани с адаптиране към новите правила

4. Попечителски и консултативни съвети

Не възникват допълнителни задължения, свързани с адаптиране на дейността им към нови разпоредби. Запазват се съществуващите механизми и организация на работа.

5. Комисия за финансов надзор

Не са необходими непосредствени организационни действия и ресурс за въвеждане на изменения в надзорната практика и вътрешните процедури. Не възникват разходи, свързани с адаптиране на указания, методически документи и надзорни процеси към изменена подзаконова уредба.

Отрицателни въздействия:

1. Пенсионноосигурителни дружества

Ще продължи наличието на несъответствие между нормативните изисквания на закона и подзаконовата уредба, което създава правна несигурност при прилагането на разпоредбите. Възможно е да възникнат затруднения при изпълнението на новите законови изисквания поради липсата на актуализирани подзаконови правила. Съществува риск от различно тълкуване и прилагане на нормативната уредба от отделните дружества. Запазването на установените нормативни празноти и несъответствия може да доведе до допълнителна административна тежест при практическото прилагане на законовите разпоредби.

2. Участници във фондове, управлявани от пенсионноосигурителните дружества

Лицата няма да могат да се възползват в пълна степен от целите и ефектите на законодателните промени, доколкото те не са отразени в подзаконовата уредба. Продължаващото несъответствие между закона и Наредбата може да доведе до неяснота относно приложимите правила и начина на упражняване на определени права. Възможно е да се затрудни предоставянето на ясна и еднозначна информация от пенсионноосигурителните дружества към осигурените лица

и пенсионерите. Не се създават предпоставки за подобряване на регулаторната среда и защитата на интересите на участниците във фондовете.

3. Организации на работниците и служителите и на работодателите

Ще се запазят констатираните проблеми в нормативната уредба, които засягат представяването от тях работници, служители и работодатели. Организациите ще продължат да се сблъскват с трудности при разясняването и прилагането на нормативни разпоредби, когато между закона и Наредбата е налице несъответствие. Ограничават се възможностите за постигане на по-голяма правна яснота и предвидимост в системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

4. Попечителски и консултативни съвети

Ще продължат затрудненията при осъществяването на консултативните и контролни функции в условията на несъответствие между законовата и подзаконовата уредба. Ограничават се възможностите за ефективно подпомагане и защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите. Запазва се рискът от различно тълкуване на приложимите нормативни изисквания.

5. Комисия за финансов надзор

Ще продължи да съществува несъответствие между закона и подзаконовата нормативна уредба, което създава затруднения при осъществяването на надзорната дейност. Възможно е да възникне допълнителна необходимост от тълкуване и указания относно прилагането на разпоредбите. Намалява се правната сигурност и предвидимост както за надзорния орган, така и за поднадзорните лица. Не се постигат целите на регулирането и не се отстраняват установените проблеми в нормативната рамка.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант не се очакват положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически въздействия

Създава се несъответствие между подзаконовата и законовата нормативна уредба, което може да доведе до възникване на затруднения и правна несигурност при конституирането и дейността на съветите.

Социални въздействия

Съществува риск от неяснота относно представителството и защитата на интересите на осигурените лица и получателите на плащания. Налице е предпоставка за непоследователно прилагане на законовите разпоредби от отделните пенсионноосигурителни дружества. Не се осигурява пълноценно изпълнение на целите, заложили от законодателя при приемането на измененията в КСО.

Екологични въздействия

Не се очакват екологични въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очаква пряко въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като предметът на регулиране обхваща организацията и функционирането на попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, както и дейността на пенсионноосигурителните дружества, които са специализирани финансови институции и не попадат в категорията на малките и средните предприятия в обичайния смисъл на понятието. Независимо от това, наличието на несъответствие между законовата и подзаконовата нормативна уредба би могло косвено да създаде допълнителна правна несигурност за работодателите, включително за МСП, които осигуряват свои работници и служители във фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

Административна тежест: Този вариант няма ефект върху административната тежест.

Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При този вариант се приемат промени в Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, с които тя се привежда в съответствие с промените в КСО.

Предлаганите изменения и допълнения в Наредбата имат за цел да уредят реда и условията за формиране и функциониране на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество. С проекта на Наредба се създава необходимата подзаконова регламентация за практическото прилагане на въведения със Закона за изменение и допълнение на КСО (обн., ДВ, бр. 27 от 2026 г.) модел на общо представителство на осигурените лица и получателите на плащания от тези фондове.

Същевременно се прецизират разпоредбите, уреждащи функциите на консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, с оглед отразяване на законодателните промени и по-ясно определяне на тяхната роля при представителството и защитата на интересите на осигурените лица и пенсионерите.

С проекта на Наредба се осигурява и необходимото съответствие между разпоредбите на Наредбата и измененията в КСО относно момента на възникване на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване като юридически лица, който е от значение за предприемането на действията по конституиране на първите попечителски и консултативни съвети.

Предлага се да бъде създаден ясен и предвидим ред за формиране на състава на попечителския съвет при учредяване на фонд и при изтичане на мандата на действащия съвет. Прецизират се сроковете и отговорните лица за отправяне на покани към национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, с което се осигурява своевременно определяне на техните представители.

С проекта на Наредба се регламентира по-подробно редът за определяне на представители на осигурените лица и пенсионерите, като се въвеждат обективни и прозрачни критерии за подбор и механизъм за случаен избор. По този начин се гарантират равнопоставеност, представителност и прозрачност при формирането на консултативния орган. Също така е предвидена и процедура при отказ на избрано лице да участва в консултативния съвет, което осигурява своевременно попълване на състава и непрекъсваемост в дейността на органа.

С предложените промени се очаква да се повишават ефективността, прозрачността и правната сигурност при конституирането на попечителските съвети и консултативните органи към пенсионните фондове.

Предлага се да бъде прецизирана и оптимизирана процедурата по попълване състава на попечителския съвет при предсрочно прекратяване на мандат на негов член, чрез въвеждане по-ясно разпределение на отговорностите между съвета и органа, организацията или дружеството, определило съответния представител, като отпада необходимостта от допълнителна покана за излъчване на нов член. По този начин се съкращава административната процедура и се осигурява по-бързо попълване на освободените места.

Уредени са случаите, при които мандатът се прекратява по решение на органа или организацията, определила съответния представител, като се гарантира непрекъснатост в работата на попечителския съвет чрез едновременно определяне на нов представител.

С проекта на Наредба се потвърждава принципът, че новоизбраният представител довършва мандата на предсрочно освободения член, което осигурява стабилност, приемственост и запазване на установения мандатен цикъл на попечителския съвет.

Предлаганите изменения, свързани с предсрочното прекратяване на мандатите на членовете на попечителските съвети имат за цел да създадат допълнителни гаранции за ефективното им функциониране, за защита на интересите на осигурените лица и получателите на плащания и за осигуряване на високи стандарти на професионално и етично поведение от страна на членовете на съветите.

Въвеждането на основание за предсрочно прекратяване на мандата при неучастие без основателни причини в две или повече последователни заседания цели да гарантира реалното и активно участие на членовете в дейността на съветите. Предвид консултативните и контролни функции на тези органи, системното отсъствие на техни членове може да затрудни работата на съветите и да намали ефективността на представителството на интересите на осигурените лица и пенсионерите.

Като самостоятелно основание за прекратяване на мандата е предвидено и разпространяването на невярна, неточна или подвеждаща информация за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания. С тази промяна се цели ограничаване на риска от създаване на погрешни представи относно дейността и състоянието на фондовете, които биха могли да засегнат интересите на осигурените лица и получателите на плащания и да подкопаят доверието в пенсионноосигурителната система.

Предлага се също прекратяване на мандата при използване за лична изгода на информация, придобита при или по повод упражняване на функциите на член на съвета. Уредбата е насочена към предотвратяване на конфликти на интереси и недопускане информацията, до която членовете имат достъп по силата на своето положение, да бъде използвана в личен интерес или в интерес на

трети лица. По този начин се укрепват принципите на добросъвестност, лоялност и защита на интересите на представляваните лица.

Предлаганите основания са съобразени с характера и отговорностите на членовете на попечителските съвети и имат за цел да повишат тяхната отчетност и ангажираност, като същевременно създадат механизми за своевременно освобождаване на лица, чието поведение е несъвместимо с функциите и доверието, което обществото и осигурените лица следва да имат към тези органи. В резултат се очаква подобряване на качеството на работата на съветите и по-ефективно изпълнение на техните функции по представителство и защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите.

Предложението за регламентиране на възможност за дистанционно провеждане на заседания на попечителските и консултативните съвети има за цел да осигури възможност за по-голяма гъвкавост и ефективност в тяхната работа, без да се засягат изискванията за кворум и колективно вземане на решения. Възможно е членовете на съветите да се намират в различни населени места или да са възпрепятствани да присъстват физически поради служебни, здравословни или други обективни причини. В тези случаи изискването за присъствено провеждане на заседания създава затруднения относно свикването им в необходимите срокове и да възпрепятства своевременното изпълнение на функциите на съветите. С предложената възможност за дистанционно участие по изключение и по предложение на председателя се създават условия за непрекъсваемост в дейността на съветите, като същевременно се гарантира равнопоставено участие на всички членове в обсъжданията и процеса на вземане на решения. Изричното изискване да се осигурява пряко и виртуално участие и да се спазват правилата за кворум гарантира запазването на колективния характер на органите и легитимността на взетите решения. Промяната е насочена към модернизиране на организацията на работа на съветите, намаляване на административната и организационната тежест и повишаване на ефективността при осъществяване на функциите им, като същевременно се осигурява необходимата степен на прозрачност и надеждност на процеса по провеждане на заседанията.

С предложената отмяна на глава шеста от Наредбата се гарантира спазването на принципа на нормативната йерархия, съгласно който основанията за административнонаказателна отговорност следва да бъдат уредени със закон. По този начин се избягва рискът от противоречия между разпоредбите на Наредбата и тези на КСО, както и от различно тълкуване и прилагане на санкционните норми. Отмяната на глава шеста няма да доведе до отпадане на административнонаказателната отговорност при нарушения на изискванията, регулирани от Наредбата. При установяване на нарушения ще се прилагат съответните разпоредби на КСО, които предвиждат необходимите административнонаказателни мерки. По този начин се осигурява единен, последователен и законосъобразен подход при реализиране на административнонаказателната отговорност. С оглед на това отпадането на глава шеста е обосновано както от гледна точка на нормативната йерархия, така и с оглед необходимостта от избягване на дублиращи се разпоредби и осигуряване на ясна, последователна и съгласувана правна рамка.

По отношение на Вариант 2 – „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“, могат да бъдат посочени следните положителни и отрицателни въздействия върху заинтересованите страни:

Положителни въздействия

1. Пенсионноосигурителни дружества

Осигурява се съответствие между подзаконовата уредба и измененията в КСО, което повишава правната сигурност при прилагането на нормативната рамка. Създава се ясен ред за формиране и функциониране на общ попечителски съвет за фондовете, управлявани от едно и също дружество, което улеснява организационните процеси и намалява административната сложност. Въвеждат се по-ясни правила за конституиране, попълване на състава и функциониране на попечителските и консултативните съвети, което намалява риска от различно тълкуване на нормативните изисквания. Оптимизира се процедурата при предсрочно прекратяване на мандат на член на попечителски съвет, което позволява по-бързо попълване на освободените места и непрекъсваемост в дейността на съветите. Предоставя се възможност за дистанционно провеждане на заседания, което намалява организационните и логистичните разходи и съдейства за своевременното изпълнение на функциите на съветите. Отпадането на дублиращи се административнонаказателни разпоредби допринася за по-ясна и последователна нормативна уредба.

2. Участници във фондове, управлявани от пенсионноосигурителните дружества

Повишава се ефективността на представителството и защитата на интересите на осигурените лица, пенсионерите и получателите на плащания чрез усъвършенстване на дейността на попечителските и консултативните съвети. Въвеждат се прозрачни, обективни и предвидими правила за определяне на представители на осигурените лица и пенсионерите, което укрепва доверието в процеса на представителство. Създават се условия за по-стабилно и ефективно функциониране на съветите чрез регламентиране на ясни основания за предсрочно прекратяване на мандатите при неизпълнение на задълженията или поведение, несъвместимо с функциите на членовете. Намалява се рискът от разпространяване на невярна или подвеждаща информация относно пенсионните фондове. Засилват се гаранциите срещу конфликти на интереси и неправомерно използване на информация, придобита при изпълнение на функциите на членовете на съветите. Осигурява се по-висока степен на прозрачност, отчетност и защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите.

3. Организации на работниците и служителите и на работодателите

Създава се по-ясна и предвидима процедура за определяне на представители в попечителските съвети. Прецизирането на сроковете и отговорностите за отправяне на покани улеснява участието на организациите в процеса на излъчване на представители. Повишава се правната сигурност и предвидимостта на процедурите. Намалява се рискът от възникване на спорове относно реда за участие и представителство.

4. Попечителски и консултативни съвети

Създава се по-подробна и ясна регламентация относно формирането, функционирането и попълването на съставите на съветите. Подобрява се ефективността и непрекъсваемостта на работата чрез ускоряване на процедурите за заместване на членове при предсрочно освобождаване. Въвеждат се механизми за повишаване на ангажираността и отчетността на членовете. Ограничават се рисковете от конфликт на интереси, неактивност и злоупотреба с информация. Осигурява се възможност за дистанционно участие в заседанията, което улеснява

работата на съветите и подобрява тяхната оперативност. Гарантира се по-висока представителност и прозрачност при избора на представители на осигурените лица и пенсионерите.

5. Комисия за финансов надзор

Осигурява се нормативно съответствие между Наредбата и КСО. Подобрява се яснотата, последователността и приложимостта на надзорната рамка. Намалява рискът от противоречиво тълкуване на нормативните разпоредби при осъществяване на надзорната дейност. Улеснява се контролът върху формирането и дейността на попечителските и консултативните съвети чрез по-прецизни правила. Отмяната на административнонаказателните разпоредби в Наредбата допринася за спазването на принципа на нормативната йерархия и за по-единно прилагане на санкционния режим по КСО.

Отрицателни въздействия

1. Пенсионноосигурителни дружества

Необходимо е адаптиране на вътрешните правила, процедури и организационни практики към новите изисквания. В краткосрочен план могат да възникнат допълнителни административни и организационни разходи, свързани с прилагането на новите процедури за избор и функциониране на съветите. Необходимо е осигуряване на техническа и организационна готовност за дистанционно провеждане на заседания.

2. Участници във фондове, управлявани от пенсионноосигурителните дружества

Не се очакват преки финансови или административни отрицателни въздействия върху осигурените лица и пенсионерите. Възможно е в началния период на прилагане на новите правила да е необходим организационен период за адаптация към новия модел на представителство.

3. Организации на работниците и служителите и на работодателите

Може да възникне необходимост от организационно адаптиране към новите срокове и процедури. Възможно е да се увеличи административната ангажираност при своевременното определяне и заместване на представители.

4. Попечителски и консултативни съвети

Необходимо е членовете на съветите да се запознаят с новите изисквания и основанията за прекратяване на мандат. Възможно е да възникнат допълнителни организационни усилия, свързани с прилагането на новите правила и документирането на дистанционните заседания.

5. Комисия за финансов надзор

В краткосрочен план може да възникне необходимост от актуализиране на надзорни практики, указания и вътрешни процедури. Възможно е временно увеличаване на административната натовареност, свързана с прилагането и разясняването на новата уредба.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически въздействия

Приемането на предложените изменения ще допринесе за осигуряване на необходимата нормативна яснота и предвидимост при прилагането на КСО. Създаването на един общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество, ще доведе до оптимизиране на организационните процеси и до намаляване на

административната тежест за засегнатите лица. Вследствие на предложените изменения в Наредбата броят на попечителските съвети ще се намали до 10. Също така ще се избегне дублирането на дейности, свързани с учредяването, свикването и функционирането на отделни попечителски съвети за различните фондове. Очаква се по този начин да се създадат условия за по-ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети.

Предлаганите изменения няма да доведат до промяна в правомощията на Комисията за финансов надзор като надзорен орган. Очаква се те да допринесат за по-ясно и ефективно прилагане на надзорната рамка чрез привеждане на Наредбата в съответствие с разпоредбите на КСО, което ще създаде по-голяма правна сигурност и предвидимост при осъществяването на надзорната дейност.

Социални въздействия

Предлаганите промени ще осигурят пълно съответствие на подзаконовата нормативна уредба с действащите разпоредби на КСО. Чрез прецизиране на правилата относно формирането и дейността на попечителските и консултативните съвети ще се подобри организацията на представителството и защитата на интересите на осигурените лица, пенсионерите и получателите на плащания от съответните фондове. Измененията ще създадат по-голяма яснота относно правата, функциите и отговорностите на съветите, което ще допринесе за повишаване на правната сигурност, предвидимостта и доверието на всички заинтересовани страни в системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

Екологични въздействия

Не се очакват преки екологични въздействия в резултат от приемането на проекта на Наредба. Въпреки това, оптимизирането на административните процеси и намаляването на броя на дейностите, свързани с функционирането на отделни съвети, може косвено да допринесе за ограничаване на използването на хартиени документи, административни материали и други организационни ресурси. Очакваното въздействие в тази насока е ограничено, но положително.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че при този вариант ще има пряко или косвено отрицателно икономическо, социално и екологично въздействие.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очаква проектът на Наредба да създаде нови административни задължения, административна тежест или допълнителни разходи за малките и средните предприятия. Предлаганите изменения са насочени към привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с КСО и уреждат въпроси, свързани с организацията и функционирането на попечителските и консултативните съвети. Поради това не се предвижда пряко въздействие върху дейността, разходите, конкурентоспособността или заетостта в малките и средните предприятия. Косвено може да се очаква положителен ефект, изразяващ се в повишаване на правната сигурност и по-ефективното функциониране на системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

Административна тежест:

Този вариант води до намаляване на административната тежест. При Вариант 2 се очаква намаляване на административната тежест вследствие оптимизиране на структурата на попечителските съвети чрез създаването на един общ попечителски съвет за фондовете, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество. Това води до намаляване на броя на съветите от 18 на 10 и съответно до съкращаване на свързаните с тях административни и организационни дейности, включително подготовка и провеждане на заседания, изготвяне и администриране на документация и координация между членовете на съветите. Въпреки че се предвижда въвеждане на ново задължение за уведомяване, свързаната с него административна тежест е ограничена и неутрализирана от реализираните организационни облекчения. Поради това нетният ефект от предлаганите изменения се оценява като намаляване на административната тежест.

4.2. По проблем 2: „Недостатъчно ефективно функциониране на съветите“

Вариант 1 „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Вариант 1 „Без действие“ се използва като основа за сравнение на възможните опции, като това помага да бъде идентифицирано въздействието на разглежданите варианти. Този вариант проектира развитие на настоящата ситуация без промени в националната нормативна уредба и регулаторна намеса.

Описание:

При този вариант няма да бъдат адресирани и проблемите, свързани с конституирането и функционирането на съветите.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант не се очакват положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически въздействия

Не се очакват икономически въздействия.

Социални въздействия

Слабостите при конституирането и функционирането на съветите могат да рефлектират върху защитата на правата и интересите на осигурените лица и получателите на плащания.

Екологични въздействия

Не се очакват екологични въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очаква пряко въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като предметът на регулиране обхваща организацията и функционирането на попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, както и дейността на пенсионноосигурителните дружества, които са специализирани финансови институции и не попадат в категорията на малките и средните предприятия в обичайния смисъл на понятието.

Административна тежест:

Този вариант няма ефект върху административната тежест.

Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При този вариант се приемат промени в Наредбата, с които се усъвършенства конституирането и функционирането на съветите.

Проектът цели усъвършенстване на процедурата за конституиране на съветите посредством възлагането на необходимите действия за това на председателя на съответния съвет, чийто мандат изтича и въвеждане на задължение за уведомяване от съответния член на съвета при настъпване на обстоятелства, обуславящи прекратяване на мандата му. С оглед по-ефективно осъществяване на функциите на съветите се предвижда прекратяване на мандата на членове, които не участват без основателни причини в две или повече последователни заседания или нарушават задълженията си да не разпространяват определена информация или да я използват за лична изгода, както и информиране на Комисията за финансов надзор за решението на управителния орган на пенсионноосигурителното дружество.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Икономически въздействия

Вследствие предложените промени, касаещи конституирането на попечителските и консултативните съвети, прекратяването на мандата на членовете им и уведомяването за решенията по техните предложения, ще се създадат условия за по-ефективно функциониране на съветите.

Очаква се предлаганите промени да намалят административната тежест, да допринесат за оптимизиране на административните процеси и избягване на дублирането на дейности, свързани с формирането и функционирането на отделни попечителски съвети за фондовете, управлявани от едно пенсионноосигурително дружество.

Предлаганите изменения няма да доведат до промяна в правомощията на Комисията за финансов надзор като надзорен орган, но ще допринесат за по-ефективно осъществяване на надзорната дейност посредством предоставяне на по-подробна и навременна информация за решенията по предложенията на съветите.

Социални въздействия

Чрез усъвършенстване на правилата относно формирането и дейността на попечителските и консултативните съвети и уведомяването на Комисията за финансов надзор за решенията на пенсионноосигурителните дружества по техните предложения ще се подобри представителството и защитата на интересите на осигурените лица и получателите на плащания от съответните фондове.

Екологични въздействия

Очаква се положително екологично въздействие, тъй като уведомленията от пенсионноосигурителните дружества до Комисията за финансов надзор се извършват предимно по електронен път, което води до намаляване на използването на хартия и свързаните с това разходи на ресурси.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че при този вариант ще има пряко или косвено отрицателно икономическо, социално и екологично въздействие.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очаква пряко въздействие върху малките и средните предприятия, тъй като предметът на регулиране обхваща организацията и функционирането на попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, както и дейността на пенсионноосигурителните дружества, които са специализирани финансови институции и не попадат в категорията на малките и средните предприятия в обичайния смисъл на понятието.

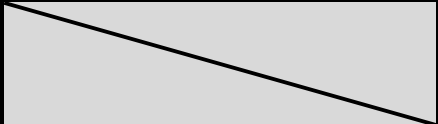
Административна тежест:

Оптимизира се структурата на попечителските съвети чрез създаването на общ попечителски съвет за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания, управлявани от едно и също пенсионноосигурително дружество. В резултат на това броят на попечителските съвети се намалява от 18 на 10, което води до ограничаване на свързаните с тях административни и организационни дейности, включително по подготовката и провеждането на заседания, изготвянето и администрирането на документи и осъществяването на необходимата координация между членовете на съветите. Макар с проекта да се въвежда задължение за уведомяване, произтичащата от него допълнителна административна тежест е незначителна в сравнение с постигнатите организационни облекчения. С оглед на това общият ефект от предлаганите изменения се оценява като намаляване на административната тежест.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

	Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за

			попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“:
Ефективност	Цел 1: Осигурено съответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Осигурено съответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Осигурено съответствие на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания с измененията в Кодекса за социално осигуряване	ниска	висока

5.2. По проблем 2:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“:
Ефективност	Цел 2: Подобрено конституиране и ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети	ниска	средна
Ефикасност	Цел 2: Подобрено конституиране и ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 2: Подобрено конституиране и ефективно функциониране на попечителските и консултативните съвети	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1 и проблем 2: Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания“:

Предпочитан е **Вариант 2**, тъй като единствено той осигурява съответствие между подзаконовата нормативна уредба и КСО, гарантира правна сигурност при прилагането на законовите изменения, оптимизира организацията на попечителските съвети и допринася за по-ефективна защита на интересите на осигурените лица, пенсионерите и получателите на плащания от фондовете.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):
По проблем 1: Предпочитаният Вариант 2 няма ефект върху административната тежест.

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

По проблем 2 : Предпочитаният Вариант 2 и въвеждането на задължение за уведомяване води до възникване на минимална допълнителна административна тежест. Същевременно предвиденото създаване на един общ попечителски съвет на мястото на съществуващите два попечителски съвета ще доведе до намаляване на административните дейности и свързаните с тях организационни ангажименти. В резултат на това общият ефект от приемането на проекта е намаляване на административната тежест.

- ☐ Ще се увеличи
- ☒ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Да
- ☒ Не

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване на нови регулаторни режими или административни услуги.

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се засягат съществуващи регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☐ Актът засяга пряко МСП

☒ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се очакват потенциални рискове от приемане на предложените промени в проекта на Наредбата.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени консултации

.....
.....
.....

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет-страницата на Министерството на труда и социалната политика с 30-дневен срок за представяне на становища и предложения. Справката за отразените становища ще бъде публикувана на Портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Проектът на нормативен акт ще бъде съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

.....

.....

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- публичен регистър на дружествата за допълнително социално осигуряване, управляваните от тях фондове и професионалните схеми;

- статистическа информация за броя на осигурените лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;

- решения на Министерски съвет за национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Калина Петкова, директор на дирекция „Трудово право, общественно осигуряване и условия на труд“

Дата: 10.09.2026 г.

10.9.2026 г.

X

КАЛИНА ПЕТКОВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ ТПООУТ
Signed by: Kalina Petkova Petkova